

Noordwest-Veluwe

Bert Beens
Van Lennepstraat 11
3842 XW Harderwijk
bertbeens@wanadoo.nl

Oss

Cun Wijnen
Wijststraat 15
5384 RA Heesch

Otterlo

Marike van de Pol
Elspeterweg 78 a
3888 MX Uddel
marike@hetnet.nl

Libellenwerkgroep**Overijssel**

Evert Ruiters
Houtmanstraat 10
8023 EA Zwolle

Schoonebeek

Conny Mazee
Europaweg 43
7761 AA Schoonebeek
co.bosch@hccnet.nl

Utrecht

H. Hendriks
J. de Bekastraat 2
3514 VM Utrecht

Voorne-Putten

Jolanda ten Hijne
Orion 47
3225 GL Hellevoetsluis
jtenhijne@hetnet.nl
www.knnv.nl/voorne/03-werk-
groepen/c-vlinderwg/Vlin-
derWG.htm

Insectenwerkgroep KNNV**Waterweg Noord**

Jan Scheffers
Van der Hoevenstraat 2
2671 EG Naaldwijk

't Duumpje**West-Zeeuwisch-Vlaanderen**

Anna Almekinders
Olieslagersweg 1
4525 LC Retranchement
vlinders@duumpje.nl
www.duumpje.nl

Woerden

Mieke de Haan
Van Teylingenweg 148
3471 GH Kamerik
m.dehaan3@freeler.nl

IJhorst

Frank van der Ende
E. Vosland 12
7951 CM Staphorst
frankvderende@hetnet.nl

Beestjes

Speurtocht door de fascinerende wereld van kleine kruiers en vliegers

Nick Baker. Tirion Uitgevers, Baarn. ISBN 90 5210 477 8. Prijs € 24,98.

Met 'Beestjes' wil de schrijver, in Engeland een beroemdheid, kinderen enthousiast maken voor de grote wereld van de kleine beestjes. En dat lukt vast heel aardig! Je leert van alles over wormen, slakken, pissebedden, duizendpoten, spinnen, bijen, vlinders, libellen, wantsen, kevers, sprinkhanen, vliegen en mieren. Het boek is overzichtelijk ingedeeld, met duidelijke illustraties, leuke weetjes en veel tips om de dieren goed te kunnen bekijken. Je leert hoe je heel gemakkelijk van een schoenendoos een rupsenkast kunt maken, met een theezeefje sprinkhanen kunt vangen, hoe je larven van libellen kweekt enzovoort. Het boek is vertaald uit het Engels, maar wel aangepast op de Nederlandse situatie. Het is makkelijk leesbaar geschreven, maar sommige woorden zijn wat ingewikkeld vertaald (het woord 'chrysalis' voor 'pop' kennen wij niet en voor 'exuviae' zouden wij liever 'larvenhuidjes' gebruiken). Het boek is geschreven in de ik-vorm. Soms komt dat wat vreemd over omdat de schrijver een Engelsman is en het boek duidelijk over de Nederlandse situatie gaat. Maar verder is 'Beestjes' vooral een leuk doeboek waarmee kinderen heel actief en in hun eigen tuin de wereld van de kleine beestjes kunnen ontdekken. Je kunt het ook gebruiken als bron van ideeën wanneer je op zoek bent naar opdrachten voor buitenactiviteiten met kinderen.

Vivian Siebering

Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden

KNNV Uitgeverij. ISBN 90 5011 191 2. Prijs € 19,95 (voor donateurs € 17,95 euro).

Voor veel soorten ongewervelden, zoals vlinders, vliegen, kevers en slakken vormen bosranden een prima leefgebied. Vaak echter zijn bosranden een scherpe overgang, waar maar

weinig soorten ongewervelden baat bij hebben. In het boek 'Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden' wordt besproken welke voorwaarden ongewervelden aan bosranden stellen. Er wordt niet alleen aandacht besteed aan de mogelijkheden die beheerders hebben om bosranden voor deze groep geschikt te maken, maar ook hoe getoetst kan worden of het beheer succesvol is geweest. Door bosranden goed te ontwikkelen tot geleidelijke overgangen en in het bos en langs bospaden open plekken en nieuwe randen te creëren, kan een beheerder de soortenvariatie van bos(randen) en daarmee de biodiversiteit enorm vergroten. Dit boek is dan ook een goede leidraad voor beheerders of organisaties die met het beheer van bosranden te maken hebben. Het boek is samengesteld met subsidie van de Regeling Draagvlak Natuur van het Ministerie van LNV en onderdeel van een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting, EIS Nederland en Helicon Opleidingen MBCS Velp. Het boek is verkrijgbaar bij de KNNV Uitgeverij, bestelnr. D 82.

Veldgids Water- en oeverplanten

Roelf Pot. KNNV Uitgeverij, Utrecht met steun van CUR, STOWA en WNF. ISBN 90 5011 151 3. Prijs: € 29,95.

Begin 2004 is, in de serie Veldgidsen van de KNNV, de 'Veldgids water- en oeverplanten' verschenen.

Deze gids is een aanvulling op de 'normale' flora's, waarin weinig te vinden is over water- en oeverplanten. Vooral de waterplanten, die vaak niet of nauwelijks bloeien, krijgen daarin nauwelijks aandacht.

Deze gids geeft een leidraad waarmee geeft planten vegetatief op naam te brengen zijn door middel van een hoofdsleutel met twintig subsleutels. In dit boekje worden alle planten, inclusief exoten, die in Nederland en directe omgeving in of bij het water groeien, behandeld. Het wordt niet bij deze beschrijving gelaten, er is een interessant deel over (beheer van) water(soorten), groeivormen, relaties met dieren opge-

nomen.

Het grootste deel van het boek wordt ingenomen door de beschrijvingen van de ruim vijfhonderd in Nederland voorkomende soorten, met meer dan tweehonderd foto's en tal van tekeningen met plantkenmerken. Er is een determinatiesleutel geschreven, waarin uit wordt gegaan van vegetatieve kenmerken.

Het boek ziet er wat rommelig uit, doordat de ene soort (op dezelfde pagina) in een groter lettertype is afgedrukt dan de andere. Nergens in het boek is een verklaring te vinden waarom dat is gebeurd. Hiernaast is het beleid met betrekking tot het al dan niet plaatsen van een foto van een besproken soort niet echt duidelijk. Soms zijn plantbeschrijvingen erg kort en wat te veel in telegramstijl. De kwaliteit van de foto's is erg wisselend. De site www.waterplanten.info is een aanvulling op deze veldgids. Dit boek is een aanwinst voor diegene, die zich veel met waterplanten bezighoudt en die naast een gewone flora graag een handzaam boekje heeft om in het veld de soort te bepalen.

Sicco Ens

Natuur in eigen tuin

Gids voor een rijk planten- en dierenleven in de tuin.

Machteld Klees. Roodbont Uitgeverij. Prijs € 11,50. ISBN 90 75280 49 1.

Dit nieuwste deel in de serie Milieuvriendelijk tuinieren gaat over natuurvriendelijk tuinieren. Er wordt aandacht besteed aan tuinmateriaal, bodem en onderhoud van een natuurvriendelijke tuin. Belangrijk is de keuze voor planten die passen in de omgeving en die aantrekkelijk zijn voor vlinders, andere insecten en vogels. Verder wordt besproken wat u kunt doen om kleine diersoorten naar uw tuin te lokken.

Tegelijk met dit boekje verscheen in deze serie 'Tuinieren met gebruikte materialen'.

Medeverantwoordelijkheid voor natuur.

Overbeek, G. & S. Lijmbach, 2004. Wageningen Academic Publishers. ISBN 9076998108. In de nota Natuur voor men-

TENTOONSTELLINGEN

LEZINGEN

sen, mensen voor natuur maakt het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit duidelijk het natuurbeleid meer op hoofdlijnen te willen gaan sturen. Een van de consequenties is dat het ministerie meer organisaties uit de samenleving verantwoordelijk wil maken voor het realiseren van de natuurdoelen: het natuurbeleid moet worden 'vermaatschappelijkt'. Dat is natuurlijk mooi gezegd en past in het tijdsbeeld, maar hoe geef je dat handen en voeten? Om een aanzet te geven voor een antwoord op die vraag heeft het ministerie aan diverse auteurs gevraagd hun visie op het begrip 'medeverantwoordelijkheid' te geven in de vorm van een kort essay. Dat heeft geresulteerd in een bundel van negen essays voorafgegaan door een heldere inleiding. In de essays zijn duidelijk verschillende invalshoeken gekozen. Naast een terugblik een definitiebeschouwing, naast een blik vanuit communicatie ook een bestuurskundige analyse en naast het oppakken van het begrip medeverantwoordelijkheid door overheden ook de kansen inventariserend van nieuwe markten. De bundel wordt afgesloten met een bespreking van de essays door enkele prominente Nederlanders, waaronder Boris van der Ham, Tweede Kamerlid voor D'66 en verantwoordelijk voor het extra geld in 2004 voor het verspreidingsonderzoek aan flora en fauna. Hoewel niet alle essays even lekker leesbaar zijn, hetzij door stroef taalgebruik, hetzij door het wel erg abstracte karakter van de inhoud, is de bundel zeer de moeite waard. Al was het alleen maar om te illustreren dat achter een op het oog relatief simpele koerswijziging in het beleid een complexe denk- en begrippenwereld schuilgaat die tenminste eerst fatsoenlijk geoperationaliseerd moet worden voordat beleids taal kan worden omgezet in daden. En of de natuur er beter van wordt is dan nog maar de vraag...

Theo Verstrael

Onderstaande tentoonstellingen van De Vlinderstichting zijn ondergebracht bij ExpoRent. Informatie over verhuur en beschikbare perioden is te verkrijgen bij ExpoRent, tel. 0481 420164, of exporent@ecomarkt.nl. Of kijk op www.ecomarkt.nl/exporent.

- *Herstel dagvlinders* gaat in op achtergronden van de achteruitgang van de dagvlinders en de mogelijkheden die er zijn voor herstel. Aan de hand van een viertal voorbeelden wordt informatie gegeven over het leven van vlinders en de eisen die ze aan hun omgeving stellen. Huurprijs: € 350,- per vier weken.
- *Vlinders in de duinen* is een fraai vormgegeven tentoonstelling over het Nederlandse duingebied en de vlinders die daar voorkomen. Met informatie over de biologie van vlinders, ecologische aspecten, leefgebieden, de achteruitgang van vlinders en de mogelijkheden voor behoud, herstel en ontwikkeling. Huurprijs: € 350,- per vier weken.
- *Bescherm dagvlinders* gaat over het leven van vlinders, de bedreigingen waaraan de leefgebieden van vlinders blootstaan, en de maatregelen die zowel in het landelijk gebied als in de stedelijke omgeving nodig zijn om vlinders te beschermen. Huurprijs: € 225,- per vier weken.
- *Vlinders in het veenweidegebied* behandelt vlindersoorten die kenmerkend zijn voor het veenweidegebied. Huurprijs: € 75,- per vier weken.
- *Tuinieren met planten en dieren* stimuleert mensen om hun tuin op een natuurvriendelijke manier in te richten en te onderhouden. De tentoonstelling wordt beheerd door De Vlinderstichting namens het platform 'Tuinieren met planten en dieren'. Huurprijs: € 125,- per vier weken.

10 mei 2004, 20.00 uur

Vlinders en libellen in Noord-Holland - Jaap Bouwman
Aula G.S.G. Schagen, Hofstraat 11 te Schagen
Informatie:
Groei&Bloei afdeling Schagen, mevr. T. van der Veen, tel. 0227 - 59 33 99.
Toegang: gratis.

26 mei 2004, 20.00 uur

Vlinders in hun omgeving: hoe zijn ze te herkennen - Kars Veling
Milieucentrum Spijkenisse, Van der Nootstraat 4, Centrumpark Spijkenisse.
Informatie:
KMTP Groei&Bloei, Els Bleijenberg, tel. 0181 636383
Toegang: gratis voor leden, € 2,50 voor niet-leden.

27 mei 2004, 20.00 uur

Vlinders - Jaap Bouwman
Milieu Educatie Centrum, Geinoord 9, Nieuwegein.
Informatie:
de heer G. Koning, tel. 030 6055514.